CATVLLI CARMINA SELECTA

CATVLLI VERONENSIS CARMINA SELECTA.

Londini

APVD

ALEXANDRVM MACMILLAN ET SOCIOS.

CATVLLI VERONENSIS

CARMINA SELECTA

SECVNDVM RECOGNITIONEM

R. ELLIS

COLLEGII TRINITATIS APVD OXONIENSES SOCII

Oxonii

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

1877

Qvom is sit Catulli liber, ut pulcerrima illa carmina quibus nihil fere simile aut secundum apud poetas Romanos legitur non possint inspici quin turpissima quaedam poematia in oculos simul incurrant, placuit his ablegatis Catulli partem meliorem lectoribus propinare. Qua in re eam nobis legem posuimus, ut nec carmen ullum negligeremus quod posset quisquam Musarum amator desiderare, neque in iis carminibus quae typis essent repraesentanda ne unum quidem uerbum aut reciderems aut immutaremus. Etenim nec Catulli ipsius mores nec saeculi quod tum Romae erat uoluimus dissimulare. Verum aliud est odorem noscere praesepis, aliud in sterquilinio uolutari. Quod ad textum attinet, recognitionem Ellisianam quae e typographeo Clarendoniano A. S. MDCCCLXVII prodiit summa fide secuti sumus et Ellisianis numeris tum carmina tum uersus singulos signauimus. Si quid igitur cuiquam uel in ipso uerborum contextu uel in re orthographica nouatum esse uidebitur, ab apparatu illo locupletissimo ratio erit repetenda quo librum suum uir doctissimus instruxit.

E. PALMER.

C. C. C., Oxon.,

Kal. Aug. MDCCCLXXII.

INDEX CARMINVM.

CATVLLI VERONENSIS CARMINA SELECTA.

I.

QVOI dono lepidum nouum libellum
Arido modo pumice expolitum?
Corneli, tibi: namque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas;
Iam tum cum ausus es unus Italorum
Omne aeuum tribus explicare cartis
Doctis, Iuppiter, et laboriosis.
Quare habe tibi quicquid hoc libelli
Qualecunque; quod o patrona uirgo,
Plus uno maneat perenne saeclo.

II.

PASSER, deliciae meae puellae,
Quicum ludere, quem in sinu tenere,
Quoi primum digitum dare atpetenti
Et acris solet incitare morsus,
Cum desiderio meo nitenti
Karum nescio quid libet iocari
Et solaciolum sui doloris,
Credo, et cum grauis acquiescit ardor:

Tecum ludere sicut ipsa possem
Et tristis animi leuare curas!

. . . .

Tam gratum est mihi quam ferunt puellae
Pernici aureolum fuisse malum,
Quod zonam soluit diu ligatam.

III.

LVGETE, o Veneres Cupidinesque,
Et quantum est hominum uenustiorum.
Passer mortuus est meae puellae,
Passer, deliciae meae puellae,
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat suamque norat
Ipsam tam bene quam puella matrem.
Nec sese a gremio illius mouebat,
Sed circumsiliens modo huc modo illuc
Ad solam dominam usque pipilabat.
Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc, unde negant redire quenquam.
At uobis male sit, malae tenebrae
Orci, quae omnia bella deuoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
Vae factum male! uae miselle passer,
Tua nunc opera meae puellae
Flendo turgiduli rubent ocelli.

IV.

PHASELVS ille, quem uidetis, hospites,
Ait fuisse nauium celerrimus,
Neque ullius natantis impetum trabis

Nequisse praeterire, siue palmulis
Opus foret uolare siue linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negare litus insulasue Cycladas
Rhodumque nobilem horridamque Thraciam,
Propontida trucemue Ponticum sinum,
Vbi iste post phaselus antea fuit
Comata silua: nam Cytorio in iugo
Loquente saepe sibilum edidit coma.
Amastri Pontica et Cytore buxifer,
Tibi haec fuisse et esse cognitissima
Ait phaselus: ultima ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine,
Tuo imbuisse palmulas in aequore,
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse, laeua siue dextera
Vocaret aura, siue utrunque Iuppiter
Simul secundus incidisset in pedem;
Neque ulla uota litoralibus deis
Sibi esse facta, cum ueniret a marei
Nouissimo hunc ad usque limpidum lacum.
Sed haec prius fuere: nunc recondita
Senet quiete seque dedicat tibi,
Gemelle Castor et gemelle Castoris.

V.

VIVAMVS, mea Lesbia, atque amemus,
Rumoresque senum seueriorum
Omnes unius aestimemus assis.
Soles occidere et redire possunt:
Nobis cum semel occidit breuis lux,
Nox est perpetua una dormienda.
Da mi basia mille, deinde centum,

Dein mille altera, dein secunda centum,
Deinde usque altera mille, deinde centum,
Dein, cum milia multa fecerimus,
Conturbabimus illa, ne sciamus,
Aut ne quis malus inuidere possit,
Cum tantum sciat esse basiorum.

VII.

QVAERIS, quot mihi basiationes
Tuae, Lesbia, sint satis superque.
Quam magnus numerus Libyssae harenae
Lasarpiciferis iacet Cyrenis,
Oraclum Iouis inter aestuosi
Et Batti ueteris sacrum sepulcrum;
Aut quam sidera multa, cum tacet nox,
Furtiuos hominum uident amores;
Tam te basia multa basiare
Vesano satis et super Catullo est,
Quae nec pernumerare curiosi
Possint nec mala fascinare lingua.

IX.

VERANI, omnibus e meis amicis
Antistans mihi milibus trecentis,
Venistine domum ad tuos Penates
Fratresque unanimos anumque matrem?
Venisti. O mihi nuntii beati!
Visam te incolumem audiamque Hiberum
Narrantem loca, facta, nationes,
Vt mos est tuus, applicansque collum

Iocundum os oculosque sauiabor.
O quantum est hominum beatiorum,
Quid me laetius est beatiusue?

XI.

Fvri et Aureli, comites Catulli,
Siue in extremos penetrabit Indos,
Litus ut longe resonante Eoa
Tunditur unda,
Siue in Hyrcanos Arabesque molles,
Seu Sacas sagittiferosque Parthos,
Siue quae septemgeminus colorat
Aequora Nilus,
Siue trans altas gradietur Alpes,
Caesaris uisens monimenta magni,
Gallicum Rhenum horribilem insulam ulti-
mosque Britannos,
Omnia haec, quaecunque feret uoluntas
Caelitum, tentare simul parati,
Pauca nuntiate meae puellae
Non bona dicta.
Cum suis uiuat ualeatque moechis,
Quos simul complexa tenet trecentos,
Nullum amans uere, sed identidem omnium
Ilia rumpens:
Nec meum respectet, ut ante, amorem,
Qui illius culpa cecidit uelut prati
Vltimi flos, praetereunte posquam
Tactus aratro est.

XII.

Marrvcine Asini, manu sinistra
Non belle uteris in ioco atque uino:
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:
Quamuis sordida res et inuenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta uel talento
Mutari uelit: est enim leporum
Disertus puer ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte,
Quod me non mouet aestimatione,
Verum est mnemosynum mei sodalis.
Nam sudaria Saetaba ex Hibere
Miserunt mihi muneri Fabullus
Et Veranius: haec amem necesse est
Et Veraniolum meum et Fabullum.

XIII.

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me
Paucis, si tibi dii fauent, diebus,
Si tecum attuleris bonam atque magnam
Cenam, non sine candida puella
Et uino et sale et omnibus cachinnis.
Haec si, inquam, attuleris, uenuste noster,
Cenabis bene: nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.
Sed contra accipies meros amores
Seu quid suauius elegantiusue est:

Nam unguentum dabo, quod meae puellae
Donarunt Veneres Cupidinesque,
Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

XIV.

Nei te plus oculis meis amarem,
Iocundissime Calue, munere isto
Odissem te odio Vatiniano:
Nam quid feci ego quidue sum locutus,
Cur me tot male perderes poetis?
Isti dii mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit impiorum.
Quod si, ut suspicor, hoc nouum ac repertum
Munus dat tibi Sulla litterator,
Non est mi male, sed bene ac beate,
Quod non dispereunt tui labores.
Dii magni, horribilem et sacrum libellum!
Quem tu scilicet ad tuum Catullum
Misti, continuo ut die periret,
Saturnalibus, optimo dierum!
Non non hoc tibi, salse, sic abibit:
Nam, si luxerit, ad librariorum
Curram scrinia, Caesios, Aquinos,
Suffenum omnia colligam uenena,
Ac te his suppliciis remunerabor.
Vos hinc interea ualete abite
Illuc, unde malum pedem attulistis,
Saecli incommoda, pessimi poetae.

XVII.

O Colonia, quae cupis ponte ludere longo,
Et salire paratum habes, sed uereris inepta

Crura ponticuli acsuleis stantis in rediuiuis,
Ne supinus eat cauaque in palude recumbat;
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo uel Salisubsali sacra suscipiantur:
Munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.
Quendam municipem meum de tuo uolo ponte
Ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
Verum totius ut lacus putidaeque paludis
Liuidissima maximeque est profunda uorago.
Insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna.
Quoi cum sit uiridissimo nupta flore puella
(Et puella tenellulo delicatior haedo,
Asseruanda nigerrimis diligentius uuis),
Ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,
Nec se sublevat ex sua parte, sed uelut alnus
In fossa Liguri iacet suppernata securi,
Tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam.
Talis iste meus stupor nil uidet, nihil audit,
Ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.
Nunc eum uolo de tuo ponte mittere pronum,
Si pote stolidum repente excitare ueternum;
Et supinum animum in graui derelinquere caeno,
Ferream ut soleam tenaci in uoragine mula.

XXII.

SVFFENVS iste, Vare, quem probe nosti,
Homo est uenustus et dicax et urbanus,
Idemque longe plurimos facit uersus.
Puto esse ego illi milia aut decem aut plura
Perscripta, nec sic ut fit in palimpsesto
Relata: cartae regiae, nouei libri,
Noui umbilici, lora rubra, membrana
Derecta plumbo, et pumice omnia aequata.

Haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
Suffenus unus caprimulgus aut fossor
Rursus uidetur: tantum abhorret ac mutat.
Hoc quid putemus esse? qui modo scurra
Aut siquid hac re tritius uidebatur,
Idem infaceto est infacetior rure,
Simul poemata attigit, neque idem unquam
Aeque est beatus ac poema cum scribit:
Tam gaudet in se tamque se ipse miratur.
Nimirum idem omnis fallimur, neque est quisquam,
Quem non in aliqua re uidere Suffenum
Possis. Suus cuique attributus est error:
Sed non uidemus manticae quod in tergo est.

XXVI.

Fvri, uillula nostra non ad Austri
Flatus opposita est neque ad Fauoni
Nec saeui Boreae aut Apheliotae,
Verum ad milia quindecim et ducentos.
O uentum horribilem atque pestilentem!

XXVII.

Minister uetuli puer Falerni
Inger mi calices amariores,
Vt lex Postumiae iubet magistrae
Ebriosa acina ebriosioris.
At uos quo lubet hinc abite, lymphae,
Vini pernicies, et ad seueros
Migrate. Hic merus est Thyonianus.

XXX.

ALFENE immemor atque unanimis false sodalibus
Iam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi?
Iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
. . . .
. . . .
Nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.
Quae tu negligis ac me miserum deseris in malis.
Eheu quid faciant, dice, homines cuiue habeant fidem?
Certe tute iubebas animam tradere, inique, me
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
Idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
Ventos irrita ferre ac nebulas aereas sinis.
Si tu oblitus es, at dii meminerunt, meminit Fides,
Quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui.

XXXI.

PAENE insularum, Sirmio, insularumque
Ocelle, quascumque in liquentibus stagnis
Marique uasto fert uterque Neptumnus;
Quam te libenter quamque laetus inuiso,
Vix mi ipse credens Thuniam atque Bithunos
Liquisse campos et uidere te in tuto.
O quid solutis est beatius curis?
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi uenimus larem ad nostrum,
Desideratoque acquiescimus lecto.
Hoc est quod unum est pro laboribus tantis.
Salue o uenusta Sirmio atque hero gaude;
Gaudete uosque o Lydiae lacus undae;
Ridete quicquid est domi cachinnorum.

XXXIV.

DIANAE sumus in fide
Puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
  Puellaeque canamus.
O Latonia, maximi
Magna progenies Iouis,
Quam mater prope Deliam
  Deposiuit oliuam,
Montium domina ut fores
Siluarumque uirentium
Saltuumque reconditorum
  Amniumque sonantum.
Tu Lucina dolentibus
Iuno dicta puerperis,
Tu potens triuia et notho es
  Dicta lumine Luna.
Tu cursu, dea, menstruo
Metiens iter annuum,
Rustica agricolae bonis
  Tecta frugibus exples.
Sis quocunque tibi placet
Sancta nomine, Romulique
Antique ut solita es bona
  Sospites ope gentem.

XXXV.

POETAE tenero, meo sodali,
Velim Caecilio, papyre, dicas
Veronam ueniat, Noui relinquens
Comi moenia Lariumque litus.
Nam quasdam uolo cogitationes
Amici accipiat sui meique.

Quare si sapiet uiam uorabit,
Quamuis candida milies puella
Euntem reuocet, manusque collo
Ambas iniiciens roget morari.
Quae nunc, si mihi uera nuntiantur,
Illum deperit impotente amore.
Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo misellae
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignosco tibi, Sapphica puella
Musa doctior; est enim uenuste
Magna Caecilio inchoata mater.

XXXVI.

ANNALES Volusi, cacata carta,
Votum soluite pro mea puella.
Nam sanctae Veneri Cupidinique
Vouit, si sibi restitutus essem
Desissemque truces uibrare iambos,
Electissima pessimi poetae
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicibus ustulanda lignis.
Et hoc pessima se puella uidit
Iocose lepide uouere diuis.
Nunc o caeruleo creata ponto,
Quae sanctum Idalium Vriosque apertos,
Quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
Colis, quaeque Amathunta, quaeque Golgos,
Quaeque Durrachium Adriae tabernam;
Acceptum face redditumque uotum,
Si non illepidum neque inuenustum est.
At uos interea uenite in ignem,
Pleni ruris et inficetiarum
Annales Volusi, cacata carta.

XXXVIII.

Malest, Cornifici, tuo Catullo,
Malest, me hercule! et laboriose,
Et magis magis in dies et horas.
Quem tu, quod minimum facillimumque est,
Qua solatus es allocutione?
Irascor tibi. Sic meos amores?
Paulum quid lubet allocutionis,
Maestius lacrimis Simonideis.

XXXIX.

Egnativs, quod candidos habet dentes,
Renidet usque quaque: sei ad rei uentum est
Subsellium, cum orator excitat fletum,
Renidet ille: si ad pii rogum fili
Lugetur, orba cum flet unicum mater,
Renidet ille: quicquid est, ubicunque est,
Quodcunque agit, renidet: hunc habet morbum,
Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
Quare monendum te est mihi, bone Egnati.
Si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs,
Aut parcus Vmber aut obesus Etruscus,
Aut Lanuinus ater atque dentatus,
Aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
Aut qui lubet, qui puriter lauit dentes,
Tamen renidere usque quaque te nollem:
Nam risu inepto res ineptior nulla est.
Nunc Celtiber es: Celtiberia in terra,
Quod quisque minxit, hoc sibi solet mane
Dentem atque russam defricare gingiuam.
Vt quo iste uester expolitior dens est,
Hoc te amplius bibisse praedicet loti.

XL.

QVAENAM te mala mens, miselle Rauide,
Agit praecipitem in meos iambos?
Quis deus tibi non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixam?
An ut peruenias in ora uulgi?
Quid uis? qua lubet esse notus optas?
Eris, quandoquidem meos amores
Cum longa uoluisti amare poena.

XLIII.

SALVE, nec minimo puella naso,
Nec bello pede nec nigris ocellis,
Nec longis digitis nec ore sicco,
Nec sane nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani.
Ten prouincia narrat esse bellam?
Tecum Lesbia nostra comparatur?
O saeclum insapiens et infacetum!

XLIV.

O FVNDE noster seu Sabine seu Tiburs,
(Nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
Cordi Catullum laedere: at quibus cordi est,
Quouis Sabinum pignore esse contendunt)
Sed seu Sabine siue uerius Tiburs,
Fui libenter in tua suburbana
Villa, malamque pectore expui tussim,
Non inmerenti quam mihi meus uenter,
Dum sumptuosas appeto, dedit, cenas.

Nam, Sestianus dum uolo esse conuiua,
Orationem in Antium petitorem
Plenam ueneni et pestilentiae legi.
Hic me grauido frigida et frequens tussis
Quassauit usque dum in tuum sinum fugi,
Et me recuraui otioque et urtica.
Quare refectus maximas tibi grates
Ago, meum quod non es ulta peccatum.
Nec deprecor iam, si nefaria scripta
Sesti recepso, quin grauedinem et tussim
Non mihi, sed ipsi Sestio ferat frigus,
Qui tunc uocat me, cum malum librum legi.

XLV.

ACMEN Septimios suos amores
Tenens in gremio 'mea' inquit 'Acme,
Ni te perdite amo atque amare porro
Omnes sum assidue paratus annos
Quantum qui pote plurimum perire,
Solus in Libia Indiaque tosta
Caesio ueniam obuius leoni.'
Hoc ut dixit, Amor sinistra ut ante,
Dextram sternuit approbationem.
At Acme leuiter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore sauiata,
'Sic,' inquit 'mea uita Septimille,
Huic uni domino usque seruiamus,
Vt multo mihi maior acriorque
Ignis mollibus ardet in medullis.'
Hoc ut dixit, Amor sinistra ut ante,
Dextram sternuit approbationem.
Nunc ab auspicio bono profecti
Mutuis animis amant amantur.

Vnam Septumius misellus Acmen
Mauult quam Syrias Britanniasque:
Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias libidinisque.
Quis ullos homines beatiores
Vidit, quis Venerem auspicatiorem?

XLVI.

IAM uer egelidos refert tepores,
Iam caeli furor aequinoctialis
Iocundis Zephyri silescit aureis.
Linquantur Phrygii, Catulle, campi
Nicaeaeque ager uber aestuosae:
Ad claras Asiae uolemus urbes.
Iam mens praetrepidans auet uagari,
Iam laeti studio pedes uigescunt.
O dulces comitum ualete coetus,
Longe quos simul a domo profectos
Diuersae uariae uiae reportant.

XLIX.

DISERTISSIME Romuli nepotum,
Quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
Quotque post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit pessimus omnium poeta,
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

L.

HESTERNO, Lucini, die otiosi
Multum lusimus in meis tabellis,

Vt conuenerat esse delicatos.
Scribens uersiculos uterque nostrum
Ludebat numero modo hoc modo illoc,
Reddens mutua per iocum atque uinum.
Atque illinc abii tuo lepore
Incensus, Lucini, facetieisque,
Vt nec me miserum cibus iuuaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos,
Sed toto indomitus furore lecto
Versarer, cupiens uidere lucem,
Vt tecum loquerer, simulque ut essem.
At defessa labore membra postquam
Semimortua lectulo iacebant,
Hoc, iocunde, tibi poema feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem.
Nunc audax caue sis, precesque nostras,
Oramus, caue despuas, ocelle,
Ne poenas Nemesis reposcat a te.
Est uehemens dea: laedere hanc caueto.

LI.

Ille mi par esse deo uidetur,
Ille, si fas est, superare diuos,
Qui sedens aduersus identidem te
Spectat et audit
Dulce ridentem, misero quod omnis
Eripit sensus mihi: nam simul te,
Lesbia, aspexi, nihil est super mi

. . . .

Lingua sed torpet, tenuis sub artus
Flamma demanat, sonitu suopte
Tintinant aures, gemina teguntur
Lumina nocte.

Otium, Catulle, tibi molestum est:
Otio exultas nimiumque gestis.
Otium et reges prius et beatas
Perdidit urbes.

LII.

QVID est, Catulle? quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet,
Per consulatum perierat Vatinius:
Quid est, Catulle? quid moraris emori?

LIII.

RISI nescio quem modo e corona,
Qui, cum mirifice Vatiniana
Meus crimina Caluos explicasset,
Admirans ait haec manusque tollens,
'Dii magni, salaputium disertum!'

LX.

NVM te leaena montibus Libystinis
Aut Scylla latrans infima inguinum parte
Tam mente dura procreauit ac tetra,
Vt supplicis uocem in nouissimo casu
Contemptam haberes, a nimis fero corde?

LXI.

COLLIS o Heliconiei
Cultor, Vraniae genus,
Qui rapis teneram ad uirum

Virginem, o Hymenaee Hymen,
  Hymen o Hymenaee;

Cinge tempora floribus
  Suaue olentis amaraci,
  Flammeum cape laetus, huc
Huc ueni, niueo gerens
  Luteum pede soccum.

Excitusque hilari die,
  Nuptialia concinens
  Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus, manu
  Pineam quate taedam.

Namque Iunia Mallio,
  Qualis Idalium colens
  Venit ad Phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
  Nubet alite uirgo,

Floridis uelut enitens
  Myrtus Asia ramulis
  Quos Amadryades deae
Ludicrum sibi rosido
  Nutriunt humore.

Quare age, huc aditum ferens,
  Perge linquere Thespiae
  Rupis Aonios specus,
Nympha quos super irrigat
  Frigerans Aganippe.

Ac domum dominam uoca
  Coniugis cupidam noui,
  Mentem amore reuinciens
Vt tenax edera huc et huc
  Arborem implicat errans.

Vosque item simul integrae
  Virgines, quibus aduenit
  Par dies, agite in modum
Dicite, O Hymenaee Hymen,
  Hymen O Hymenaee.

Vt lubentius, audiens
  Se citarier ad suum
  Munus, huc aditum ferat
Dux bonae Veneris, boni
  Coniugator amoris.

Quis deus magis ancsiis
  Est petendus amantibus?
  Quem colent homines magis
Caelitum, O Hymenaee Hymen,
  Hymen O Hymenaee?

Te suis tremulus parens
  Inuocat, tibi uirgines
  Zonula soluunt sinus.
Te timens cupida nouos
  Captat aure maritus.

Tu fero iuueni in manus
  Floridam ipse puellulam
  Dedis a gremio suae
Matris, O Hymenaee Hymen,
  Hymen O Hymenaee.

Nil potest sine te Venus,
  Fama quod bona comprobet,
  Commodi capere, at potest
Te uolente. Quis huic deo
  Compararier ausit?

Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe nitier; at potest
Te uolente. Quis huic deo
Compararier ausit?

Quae tuis careat sacris,
Non queat dare praesides
Terra finibus: at queat
Te uolente. Quis huic deo
Compararier ausit?

Claustra pandite ianuae.
Virgo adest. Viden ut faces
Splendidas quatiunt comas?
. . . .
. . . .

. . . .
. . . .
Tardet ingenuus pudor.
Quem tamen magis audiens,
Flet quod ire necesse est.

Flere desine. Non tibi A-
runculeia periculum est,
Ne qua femina pulchrior
Clarum ab Oceano diem
Viderit uenientem.

Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies
Prodeas noua nupta.

Prodeas noua nupta, si
  Iam uidetur, et audias
  Nostra uerba. Viden? faces
Aureas quatiunt comas:
  Prodeas noua nupta.

Non tuus leuis in mala
  Deditus uir adultera,
  Probra turpia persequens,
A tuis teneris uolet
  Secubare papillis.

Lenta qui uelut adsitas
  Vitis implicat arbores,
  Implicabitur in tuum
Complexum. Sed abit dies.
  Prodeas noua nupta.

O cubile, quod omnibus
  . . . .
  . . . .
. . . .
  Candido pede lecti,

Quae tuo ueniunt hero,
  Quanta gaudia, quae uaga
  Nocte, quae medio die
Gaudeat. Sed abit dies.
  Prodeas noua nupta.

Tollite, O pueri, faces.
  Flammeum uideo uenire.
  Ite concinite in modum
'Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.'

Ne diu taceat procax
Fascennina locutio.
Nec nuces pueris neget
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.

Da nuces pueris, iners
Concubine: satis diu
Lusisti nucibus. Lubet
Iam seruire Talassio.
Concubine, nuces da.

Sordebant tibi uillicae,
Concubine, hodie atque heri.
Nunc tuum cinerarius
Tondet os. Miser a miser
Concubine, nuces da.

Diceris male te a tuis
Vnguentate glabris marite
Abstinere, sed abstine.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Scimus haec tibi quae licent
Sola cognita, sed marito
Ista non eadem licent.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Nupta, tu quoque quae tuus
Vir petet caue ne neges,
Ni petitum aliunde eat.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

En tibi domus ut potens
  Et beata uiri tui.
  Quae tibi sine seruiat
(Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee)

Vsque dum tremulum mouens
  Cana tempus anilitas
  Omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.

Transfer omine cum bono
  Limen aureolos pedes,
  Rasilemque subi forem.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.

Aspice unus ut accubans
  Vir tuus Tyrio in toro,
  Totus immineat tibi.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.

Illi non minus ac tibi
  Pectore uritur intimo
  Flamma, sed penite magis.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.

. . . .
  . . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .

Mitte brachiolum teres,
Praetextate, puellulae.
Iam cubile adeant uiri.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Vos bonae senibus uiris
Cognitae bene feminae,
Collocate puellulam.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Iam licet uenias, marite.
Vxor in thalamo tibi est,
Ore floridulo nitens
Alba parthenice uelut
Luteumue papauer.

At, marite, ita me iuuent
Caelites, nihilo minus
Pulcher es, neque te Venus
Neglegit. Sed abit dies.
Perge ne remorare.

Non diu remoratus es.
Iam uenis. Bona te Venus
Iuuerit, quoniam palam
Quae cupis capis et bonum
Non abscondis amorem.

Ille pulueris Africei
Siderumque micantium
Subducat numerum prius,
Qui uostri numerare uolt
Multa milia ludei.

Ludite ut lubet et breui
Liberos date. Non decet
Tam uetus sine liberis
Nomen esse, sed indidem
Semper ingenerari.

Torquatus uolo paruulus
Matris e gremio suae
Porrigens teneras manus,
Dulce rideat ad patrem
Semihiante labello.

Sit suo similis patri
Mallio et facile inscieis
Noscitetur ab omnibus,
Et pudicitiam suae
Matris indicet ore.

Talis illius a bona
Matre laus genus approbet,
Qualis unica ab optima
Matre Telemacho manet
Fama Penelopeo.

Claudite ostia uirgines.
Lusimus satis. At bonei
Coniuges, bene uiuite et
Munere assidue ualentem
Exercete iuuentam.

LXII.

IVVENES.

Vesper adest, iuuenes, consurgite: Vesper Olympo
Expectata diu uix tandem lumina tollit.
Surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas,
Iam ueniet uirgo, iam dicetur hymenaeus.
Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee!

VIRGINES.

Cernitis, innuptae, iuuenes? consurgite contra;
Nimirum Oetaeos ostendit noctifer ignes.
Sic certest; uiden ut perniciter exiluere?
Non temere exiluere, canent quod uisere par est.
Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee!

IVVENES.

Non facilis nobis, aequalis, palma parata est,
Adspicite, innuptae secum ut meditata requaerunt.
Non frustra meditantur, habent memorabile quod sit,
Nec mirum, penitus quae tota mente laborant.
Nos alio mentes, alio diuisimus aures,
Iure igitur uincemur, amát uictoria curam.
Quare nunc animos saltem conmittite uestros,
Dicere iam incipient, iam respondere decebit.
Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee.

VIRGINES.

Hespere, qui caelo fertur crudelior ignis?
Qui natam possis conplexu auellere matris,
Conplexu matris retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti castam donare puellam.
Quid faciunt hostes capta crudelius urbe?
Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee!

IVVENES.

Hespere, qui caelo lucet iucundior ignis?
Qui desponsa tua firmes conubia flamma,
Quae pepigere uiri, pepigerunt ante parentes.
Nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.
Quid datur a diuis felici optatius hora?
Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee!

VIRGINES.

Hesperus e nobis, aequalis, abstulit unam.
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

IVVENES.

. . . .
. . . .
Namque tuo aduentu uigilat custodia semper,
Nocte latent fures, quos idem saepe reuertens,
Hespere, mutato comprendis nomine eosdem.
At libet innuptis ficto te carpere questu.
Quid tum, si carpunt, tacita quem mente requirunt?
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

VIRGINES.

Vt flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nullo contusus aratro,
Quem mulcent aurae, firmat sol, educat imber;
Multi illum pueri, multae optauere puellae:
Idem cum tenui carptus defloruit ungui,

Nulli illum pueri, nullae optauere puellae:
Sic uirgo, dum intacta manet, dum cara suis est;
Cum castum amisit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

IVVENES.

Vt uidua in nudo uitis quae nascitur aruo,
Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uuam,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit summum radice flagellum,
Hanc nulli agricolae, nulli coluere iuuenci:
At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolae, multi accoluere iuuenci:
Sic uirgo dum intacta manet, dum inculta senescit;
Cum par conubium maturo tempore adepta est,
Cara uiro magis et minus est inuisa parenti.
Et tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
Non aequom est pugnare, pater cui tradidit ipse,
Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
. . . .
Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est,
Tertia pars patrist, pars est data tertia matri,
Tertia sola tua est: noli pugnare duobus,
Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

LXIII.

SVPER alta uectus Attis celeri rate maria,
Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit,
Adiitque opaca siluis redimita loca deae,
Stimulatus ibi furenti rabie, uagus animis,
Deuoluit ile acuto sibi pondere silicis.
Itaque ut relicta sensit sibi membra sine uiro,

Etiam recente terrae sola sanguine maculans,
Niueis citata cepit manibus leue typanum,
Typanum, tubam Cybelles, tua, mater, initia,
Quatiensque terga taurei teneris caua digitis,
Canere haec suis adorta est tremebunda comitibus.
Agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,
Simul ite, Dindimenae dominae uaga pecora,
Aliena quae petentes uelut exules loca,
Sectam meam executae duce me mihi comites,
Rapidum salum tulistis truculentaque pelagi,
Et corpus euirastis Veneris nimio odio:
Hilarate aere citatis erroribus animum.
Mora tarda mente cedat: simul ite, sequimini
Phrygiam ad domum Cybelles, Phrygia ad nemora deae,
Vbi cymbalum sonat uox, ubi tympana reboant,
Tibicen ubi canit Phryx curuo graue calamo,
Vbi capita Maenades ui iaciunt ederigerae,
Vbi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
Vbi sueuit illa diuae uolitare uaga cohors,
Quo nos decet citatis celerare tripudiis.
Simul haec comitibus Attis cecinit notha mulier,
Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
Leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant,
Viridem citus adit Idam properante pede chorus.
Furibunda simul anhelans uaga uadit animam agens
Comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
Veluti iuuenca uitans onus indomita iugi:
Rapidae ducem sequuntur Gallae properipedem.
Itaque, ut domum Cybelles tetigere lassulae,
Nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
Piger his labante langore oculos sopor operit:
Abit in quiete molli rabidus furor animi.
Sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
Lustrauit aethera album, sola dura, mare ferum,
Pepulitque noctis umbras uegetis sonipedibus,

Ibi Sompnus excitum Attin fugiens citus abiit:
Trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
Ita de quiete molli rapida sine rabie
Simul ipse pectore Attis sua facta recoluit,
Liquidaque mente uidit sine queis ubique foret,
Animo aestuante rusum reditum ad uada tetulit.
Ibi maria uasta uisens lacrimantibus oculis,
Patriam allocuta maestast ita uoce miseriter.
'Patria o mei creatrix, patria o mea genetrix,
Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugae
Famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,
Vt aput niuem et ferarum gelida stabula forem,
Et earum omnia adirem furibunda latibula,
Vbinam aut quibus locis te positam, patria, reor?
Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
Rabie fera carens dum breue tempus animus est.
Egone a mea remota haec ferar in nemora domo?
Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
Abero foro, palaestra, stadio et gymnasiis?
Miser ah miser, querendum est etiam atque etiam, anime.
Quod enim genus figuraest, ego non quod obierim?
Ego mulier, ego adolescens, ego ephebus, ego puer,
Ego gymnasei fui flos, ego eram decus olei:
Mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida,
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum ubi esset orto mihi Sole cubiculum.
Ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?
Ego Maenas, ego mei pars, ego uir sterilis ero?
Ego uiridis algida Idae niue amicta loca colam?
Ego uitam agam sub altis Phrygiae columinibus,
Vbi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus?
Iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.'
Roseis ut huic labellis sonitus citus abiit,
Geminas deorum ad aures noua nuntia referens,
Ibi iuncta iuga resoluens Cybele leonibus

Laeuumque pecoris hostem stimulans ita loquitur.
'Agedum' inquit 'age ferox i, face ut hunc furor agitet,
Face uti furoris ictu reditum in nemora ferat,
Mea libere nimis qui fugere imperia cupit.
Age caede terga cauda, tua uerbera patere,
Face cuncta mugienti fremitu loca retonent,
Rutilam ferox torosa ceruice quate iubam.'
Ait haec minax Cybelle religatque iuga manu.
Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animo,
Vadit, fremit, refringit uirgulta pede uago.
At ubi humida albicantis loca litoris adiit,
Tenerumque uidit Attin prope marmora pelagi,
Facit impetum: ille demens fugit in nemora fera:
Ibi semper omne uitae spatium famula fuit.
Dea, magna dea, Cybelle, dea, domina Dindimei,
Procul a mea tuos sit furor omnis, hera, domo:
Alios age incitatos, alios age rabidos.

LXIV.

PELIACO quondam prognatae uertice pinus
Dicuntur liquidas Neptumni nasse per undas
Phasidos ad fluctus et fines Aeetaeos,
Cum lecti iuuenes, Argiuae robora pubis,
Auratam optantes Colchis auertere pellem
Ausi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
Caerula uerrentes abiegnis aequora palmis.
Diua quibus retinens in summis urbibus arces
Ipsa leui fecit uolitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexae texta carinae.
Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten.
Quae simul ac rostro uentosum proscidit aequor,
Tortaque remigio spumis incanduit unda,
Emersere feri candenti e gurgite uultus

Aequoreae monstrum Nereides admirantes.
Illa, atque haud alia, uiderunt luce marinas
Mortales oculis nudato corpore Nymphas
Nutricum tenus extantes e gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
Tum Thetis humanos non despexit hymenaeos,
Tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
O nimis optato saeclorum tempore nati
Heroes, saluete, deum genus! o bona mater!
Vos ego saepe meo uos carmine conpellabo.
Teque adeo eximie taedis felicibus aucte
Thessaliae columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
Ipse suos diuum genitor concessit amores.
Tene Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?
Tene suam Tethys concessit ducere neptem,
Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem?
Quae simul optato finitae tempore luces
Aduenere, domum conuentu tota frequentat
Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
Dona ferunt prae se, declarant gaudia uultu.
Deseritur Scyros, linquunt Phthiotica Tempe,
Crannonisque domos ac moenia Larisaea,
Pharsaliam coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
Rura colit nemo, mollescunt colla iuuencis,
Non humilis curuis purgatur uinea rastris,
Non glebam prono conuellit uomere taurus,
Non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
Squalida desertis rubigo infertur aratris.
Ipsius at sedes, quacunque opulenta recessit
Regia, fulgenti splendent auro atque argento.
Candet ebur soliis, collucent pocula mensae,
Tota domus gaudet regali splendida gaza.
Puluinar uero diuae geniale locatur
Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
Tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.

Haec uestis priscis hominum uariata figuris
Heroum mira uirtutes indicat arte.
Namque fluentisono prospectans litore Diae,
Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
Necdum etiam sese quae uisit uisere credit,
Vt pote fallaci quae tum primum excita sompno
Desertam in sola miseram se cernat harena.
Inmemor at iuuenis fugiens pellit uada remis,
Irrita uentosae linquens promissa procellae.
Quem procul ex alga maestis Minois ocellis,
Saxea ut effigies bacchantis, prospicit, eheu,
Prospicit et magnis curarum fluctuat undis,
Non flauo retinens subtilem uertice mitram,
Non contecta leui uelatum pectus amictu,
Non tereti strophio lactentis uincta papillas,
Omnia quae toto delapsa e corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant.
Set neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus
Illa uicem curans toto ex te pectore, Theseu,
Toto animo, tota pendebat perdita mente.
Ah misera, assiduis quam luctibus externauit
Spinosas Erycina serens in pectore curas,
Illa tempestate, ferox quo ex tempore Theseus
Egressus curuis e litoribus Piraei
Attigit iniusti regis Cortynia tecta.
Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeoneae poenas exoluere caedis
Electos iuuenes simul et decus innuptarum
Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
Quis angusta malis cum moenia uexarentur,
Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
Proicere optauit potius quam talia Cretam
Funera Cecropiae nec funera portarentur,
Atque ita naue leui nitens ac lenibus auris

Magnanimum ad Minoa uenit sedesque superbas.
Hunc simul ac cupido conspexit lumine uirgo
Regia, quam suauis expirans castus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat,
Quales Eurotae progignunt flumina myrtus,
Auraue distinctos educit uerna colores,
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quam cuncto concepit corpore flammam
Funditus atque imis exarsit tota medullis.
Heu misere exagitans inmiti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
Quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,
Qualibus incensam iactastis mente puellam
Fluctibus, in flauo saepe hospite suspirantem!
Quantos illa tulit languenti corde timores!
Quanto saepe magis fulgore expalluit auri!
Cum saeuum cupiens contra contendere monstrum
Aut mortem oppeteret Theseus aut praemia laudis.
Non ingrata tamen frustra munuscula diuis
Promittens tacito succendit uota labello.
Nam uelut in summo quatientem brachia Tauro
Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum,
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit (illa procul radicitus exturbata
Prona cadit, lateque et cominus obuia frangens),
Sic domito saeuum prostrauit corpore Theseus
Nequicquam uanis iactantem cornua uentis.
Inde pedem sospes multa cum laude reflexit
Errabunda regens tenui uestigia filo,
Ne labyrintheis e flexibus egredientem
Tecti frustraretur inobseruabilis error.
Sed quid ego a primo digressus carmine plura
Commemorem, ut linquens genitoris filia uultum,
Vt consanguineae complexum, ut denique matris,
Quae misera in gnata deperdita lamentata est,

Omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem,
Aut ut uecta ratis spumosa ad litora Diae,
Aut ut eam   deuinctam lumina somno
Liquerit inmemori discedens pectore coniunx?
Saepe illam perhibent ardenti corde furentem
Clarisonas imo fudisse e pectore uoces,
Ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
Vnde aciem in pelagi uastos protenderet aestus,
Tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
Mollia nudatae tollentem tegmina surae,
Atque haec extremis maestam dixisse querelis,
Frigidulos udo singultus ore cientem.
'Siccine me patriis auectam, perfide, ab aris,
Perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?
Siccine discedens neglecto numine diuum,
Inmemor ah deuota domum periuria portas?
Nullane res potuit crudelis flectere mentis
Consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,
Inmite ut nostri uellet miserescere pectus?
At non haec quondam nobis promissa dedisti
Voce: mihi non haec miserae sperare iubebas,
Sed connubia laeta, sed optatos hymenaeos,
Quae cuncta aerei discerpunt irrita uenti.
Tum iam nulla uiro iuranti femina credat,
Nulla uiri speret sermones esse fideles;
Quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
Sed simul ac cupidae mentis satiata libido est,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.
Certe ego te in medio uersantem turbine leti
Eripui, et potius germanum amittere creui,
Quam tibi fallaci supremo in tempore deessem.
Pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
Praeda, neque iniacta tumulabor mortua terra.
Quaenam te genuit sola sub rupe leaena,

Quod mare conceptum spumantibus expuit undis,
Quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae uasta Carybdis,
Talia qui reddis pro dulci praemia uita?
Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
Saeua quod horrebas prisci praecepta parentis,
At tamen in uestras potuisti ducere sedes,
Quae tibi iocundo famularer serua labore,
Candida permulcens liquidis uestigia lymphis,
Purpureaue tuum consternens ueste cubile.
Sed quid ego ignaris nequicquam conquerar auris,
Externata malo, quae nullis sensibus auctae
Nec missas audire queunt nec reddere uoces?
Ille autem prope iam mediis uersatur in undis,
Nec quisquam apparet uacua mortalis in alga.
Sic nimis insultans extremo tempore saeua
Fors etiam nostris inuidit questibus auris.
Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo
Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,
Indomito nec dira ferens stipendia tauro,
Perfidus in Creta religasset nauita funem,
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Consilia in nostris requiesset sedibus hospes!
Nam quo me referam? quali spe perdita nitor?
Idomeneosne petam montes? a gurgite lato
Discernens ponti truculentum diuidit aequor.
An patris auxilium sperem? quemne ipsa reliqui
Respersum iuuenem fraterna caede secuta?
Coniugis an fido consoler memet amore?
Quine fugit lentos incuruans gurgite remos?
Praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
Nec patet egressus pelagi cingentibus undis:
Nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,
Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
Non tamen ante mihi languescent lumina morte,
Nec prius a fesso secedent corpore sensus,

Quam iustam a diuis exposcam prodita mulctam,
Caelestumque fidem postrema comprecer hora.
Quare facta uirum mulctantes uindice poena,
Eumenides, quibus anguino redimita capillo
Frons expirantis praeportat pectoris iras,
Huc huc aduentate, meas audite querellas,
Quas ego, uae miserae, extremis proferre medullis
Cogor inops, ardens, amenti caeca furore.
Quae quoniam uerae nascuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati nostrum uanescere luctum,
Sed quali solam Theseus me mente reliquit,
Tali mente, deae, funestet seque suosque.'
Has postquam maesto profudit pectore uoces,
Supplicium saeuis exposcens anxia factis,
Annuit inuicto caelestum numine rector,
Quo motu tellus atque horrida contremuere
Aequora concussitque micantia sidera mundus.
Ipse autem caeca mentem caligine Theseus
Consitus oblito dimisit pectore cuncta,
Quae mandata prius constanti mente tenebat,
Dulcia nec maesto sustollens signa parenti
Sospitem Erechtheum se ostendit uisere portum.
Namque ferunt olim, classi cum moenia diuae
Linquentem gnatum uentis concrederet Aegeus,
Talia conplexum iuueni mandata dedisse.
'Gnate mihi longa iocundior unice uita,
Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extrema nuper mihi fine senectae,
Quandoquidem fortuna mea ac tua feruida uirtus
Eripit inuito mihi te, cui languida nondum
Lumina sunt gnati cara saturata figura,
Non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
Nec te ferre sinam fortunae signa secundae,
Sed primum multas expromam mente querellas,
Canitiem terra atque infuso puluere foedans,

Inde infecta uago suspendam lintea malo,
Nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
Carbasus obscurata dicet ferrugine Hibera.
Quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
Quae nostrum genus ac sedes defendere Erechthi
Annuit, ut tauri respergas sanguine dextram,
Tum uero facito ut memori tibi condita corde
Haec uigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas;
Vt simul ac nostros inuisent lumina collis,
Funestam antennae deponant undique uestem,
Candidaque intorti sustollant uela rudentes,
Quam primum cernens ut laeta gaudia mente
Agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.'
Haec mandata prius constanti mente tenentem
Thesea ceu pulsae uentorum flamine nubes
Aereum niuei montis liquere cacumen.
At pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
Anxia in assiduos absumens lumina fletus,
Cum primum inflati conspexit lintea ueli,
Praecipitem sese scopulorum e uertice iecit,
Amissum credens immiti Thesea fato.
Sic funesta domus ingressus tecta paterna
Morte ferox Theseus qualem Minoidi luctum
Obtulerat mente inmemori talem ipse recepit.
Quae tamen aspectans cedentem maesta carinam
Multiplices animo uoluebat saucia curas.
At parte ex alia florens uolitabat Iacchus
Cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,
Te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.
Qui tum alacres passim lymphata mente furebant
Euohe bacchantes, euohe capita inflectentes.
Harum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
Pars e diuulso iactabant membra iuuenco,
Pars sese tortis serpentibus incingebant,
Pars obscura cauis celebrabant orgia cistis,

Orgia, quae frustra cupiunt audire profani,
Plangebant aliae proceris tympana palmis,
Aut tereti tenuis tinnitus aere ciebant,
Multis raucisonos efflabant cornua bombos
Barbaraque horribili stridebat tibia cantu.
Talibus amplifice uestis decorata figuris
Puluinar complexa suo uelabat amictu.
Quae postquam cupide spectando Thessala pubes
Expleta est, sanctis coepit decedere diuis.
Hic, qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus procliuas incitat undas,
Aurora exoriente uagi sub limina Solis,
Quae tarde primum clementi flamine pulsae
Procedunt, leuiter resonant plangore cachinni,
Post uento crescente magis magis increbescunt,
Purpureaque procul nantes ab luce refulgent;
Sic tum uestibuli linquentis regia tecta
At se quisque uago passim pede discedebant.
Quorum post abitum princeps e uertice Pelei
Aduenit Chiron portans siluestria dona:
Nam quodcunque ferunt campi, quos Thessala magnis
Montibus ora creat, quos propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi fecunda Fauoni,
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
Quo permulsa domus iocundo risit odore.
Confestim Penios adest, uiridantia Tempe,
Tempe, quae siluae cingunt super impendentes,
Magnessum linquens Doris celebranda choreis,
Non uacuos: namque ille tulit radicitus altas
Fagos ac recto proceras stipite laurus,
Non sine nutanti platano lentaque sorore
Flammati Phaethontis et aerea cupressu.
Haec circum sedes late contexta locauit,
Vestibulum ut molli uelatum fronde uireret.
Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,

Extenuata gerens ueteris uestigia poenae,
Quam quondam silici restrictus membra catena
Persoluit pendens e uerticibus praeruptis.
Inde pater diuum sancta cum coniuge natisque
Aduenit caelo, te solum, Phoebe, relinquens,
Vnigenamque simul cultricem montibus Idri:
Pelea nam tecum pariter soror aspernata est,
Nec Thetidis taedas uoluit celebrare iugalis.
Qui posquam niueis flexerunt sedibus artus,
Large multiplici constructae sunt dape mensae,
Cum interea infirmo quatientes corpora motu
Veridicos Parcae coeperunt edere cantus.
His corpus tremulum complectens undique uestis
Candida purpurea talos incinxerat ora,
At roseo niueae residebant uertice uittae,
Aeternumque manus carpebant rite laborem.
Laeua colum molli lana retinebat amictum,
Dextera tum leuiter deducens fila supinis
Formabat digitis, tum prono in pollice torquens
Libratum tereti uersabat turbine fusum,
Atque ita decerpens aequabat semper opus dens,
Laneaque aridulis haerebant morsa labellis,
Quae prius in leui fuerant extantia filo:
Ante pedes autem candentis mollia lanae
Vellera uirgati custodibant calathisci.
Haec tum clarisona pellentes uellera uoce
Talia diuino fuderunt carmine fata,
Carmine, perfidiae quod post nulla arguet aetas.

O decus eximium magnis uirtutibus augens,
  Emathiae tutamen opis, clarissime nato,
  Accipe, quod laeta tibi pandunt luce sorores,
  Veridicum oraclum: sed uos, quae fata sequuntur,
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Adueniet tibi iam portans optata maritis
  Hesperus, adueniet fausto cum sidere coniunx,
  Quae tibi flexanimo mentis perfundat amorem,
  Languidulosque paret tecum coniungere somnos,
  Leuia substernens robusto brachia collo.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Nulla domus tales unquam contexit amores,
  Nullus amor tali coniunxit foedere amantes,
  Qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Nascetur uobis expers terroris Achilles,
  Hostibus haut tergo, sed forti pectore notus,
  Qui persaepe uago uictor certamine cursus
  Flammea praeuertet celeris uestigia ceruae.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Non illi quisquam bello se conferet heros,
  Cum Phrygii Teucro manabunt sanguine campi.
  Troicaque obsidens longinquo moenia bello
  Periuri Pelopis uastabit tertius heres.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Illius egregias uirtutes claraque facta
  Saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,
  Cum incuruo canos soluent a uertice crines,
  Putridaque infirmis uariabunt pectora palmis.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Namque uelut densas praecerpens cultor aristas
  Sole sub ardenti flauentia demetit arua,
  Troiugenum infesto prosternens corpora ferro
  . . . .
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Testis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
  Quae passim rapido diffunditur Hellesponto,
  Cuius iter caesis angustans corporum aceruis
  Alta tepefaciet permixta flumina caede.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Denique testis erit morti quoque reddita praeda,
  Cum teres excelso coaceruatum aggere bustum
  Excipiet niueos perculsae uirginis artus.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Nam simul ac fessis dederit fors copiam Achiuis
  Vrbis Dardaniae Neptunia soluere uincla,
  Alta Polyxenia madefient caede sepulcra,
  Quae, uelut ancipiti succumbens uictima ferro,
  Proiciet truncum summisso poplite corpus.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Quare agite optatos animi coniungite amores.
  Accipiat coniunx felici foedere diuam,
  Dedatur cupido iam dudum nupta marito.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Non illam nutrix orienti luce reuisens
  Hesterno collum poterit circumdare filo,
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Anxia nec mater discordis maesta puellae
  Secubitu caros mittet sperare nepotes.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Talia praefantes quondam felicia Pelei
Carmina diuino cecinerunt pectore Parcae.
Praesentes namque ante domos inuisere castas
Heroum, et sese mortali ostendere coetu,
Caelicolae nondum spreta pietate solebant.

Saepe pater diuum templo in fulgente reuisens,
Annua cum festis uenissent sacra diebus,
Conspexit terra centum procumbere tauros.
Saepe uagus Liber Parnasi uertice summo
Thyadas effusis euantis crinibus egit,
Cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
Acciperent laeti diuum fumantibus aris.
Saepe in letifero belli certamine Mauors
Aut rapidi Tritonis hera aut Ramnusia uirgo
Armatas hominum est praesens hortata cateruas.
Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
Destitit extinctos natus lugere parentes,
Optauit genitor primaeui funera nati,
Liber ut innuptae poteretur flore nouercae,
Ignaro mater substernens se impia nato
Impia non uerita est diuos scelerare parentes,
Omnia fanda nefanda malo permixta furore
Iustificam nobis mentem auertere deorum.
Quare nec talis dignantur uisere coetus,
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

LXV.

Etsi me assiduo confectum cura dolore
  Seuocat a doctis, Ortale, uirginibus,
Nec potis est dulcis Musarum expromere fetus
  Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:
Namque mei nuper Lethaeo in gurgite fratris
  Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
  Ereptum nostris obterit ex oculis.

Alloquar, audiero nunquam tua loquentem,
Nunquam ego te, uita frater amabilior,
Aspiciam posthac? at certe semper amabo,
Semper maesta tua carmina morte tegam,
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias, absumpti fata gemens Itylei.
Sed tamen in tantis maeroribus, Ortale, mitto
Haec expressa tibi carmina Battiadae,
Ne tua dicta uagis nequicquam credita uentis
Effluxisse meo forte putes animo.
Vt missum sponsi furtiuo munere malum
Procurrit casto uirginis e gremio,
Quod miserae oblitae molli sub ueste locatum,
Dum aduentu matris prosilit, excutitur:
Atque illud prono praeceps agitur decursu,
Huic manat tristi conscius ore rubor.

LXVI.

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
Qui stellarum ortus comperit atque obitus,
Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
Vt cedant certis sidera temporibus,
Vt Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans
Dulcis amor guro deuocet aereo,
Idem me ille Conon caelesti numine uidit
E Beroniceo uertice cesariem
Fulgentem clare, quam multis illa dearum
Leuia protendens brachia pollicita est,
Qua rex tempestate nouo auctus hymenaeo
Vastatum finis iuerat Assyrios,
Dulcia nocturnae portans uestigia rixae,
Quam de uirgineis gesserat exuuiis.
Estne nouis nuptis odio Venus? anne parentum
Frustrantur falsis gaudia lacrimulis,

Vbertim thalami quas intra limina fundunt?
  Non, ita me diui, uera gemunt, iuerint.
Id mea me multis docuit regina querellis
  Inuisente nouo praelia torua uiro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
  Set fratris cari flebile discidium?
Cum penitus maestas exedit cura medullas!
  Vt tibi tunc toto pectore sollicitae
Sensibus ereptis mens excidit! at te ego certe
  Cognoram a parua uirgine magnanimam.
Anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta's
  Coniugium, quod non fortior ausit alis?
Sed tum maesta uirum mittens quae uerba locuta es!
  Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu!
Quis te mutauit tantus deus? an quod amantes
  Non longe a caro corpore abesse uolunt?
Atque ibi me cunctis pro dulci coniuge diuis
  Non sine taurino sanguine pollicita es,
Si reditum tetulisset. Is haut in tempore longo
  Captam Asiam Aegypti finibus addiderat.
Quis ego pro factis caelesti reddita coetu
  Pristina uota nouo munere dissoluo.
Inuita, o regina, tuo de uertice cessi,
  Inuita: adiuro teque tuumque caput,
Digna ferat quod siquis inaniter adiurarit:
  Sed qui se ferro postulet esse parem?
Ille quoque euersus mons est, quem maximum in oris
  Progenies Thiae clara superuehitur,
Cum Medi peperere nouum mare, cumque iuuentus
  Per medium classi barbara nauit Athon.
Quid facient crines, cum ferro talia cedant?
  Iuppiter, ut Chalybum omne genus pereat,
Et qui principio sub terra quaerere uenas
  Institit ac ferri stringere duritiem!
Abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
  Lugebant, cum se Memnonis Aethiopis

Vnigena impellens nutantibus aera pennis
  Obtulit Arsinoes Locridos ales equos,
Isque per aetherias me tollens abuolat umbras
  Et Veneris casto collocat in gremio.
Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
  Graia Canopieis incola litoribus.
Hic iuueni Ismario ne solum in limine caeli
  Ex Ariadneis aurea temporibus
Fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus
  Deuotae flaui uerticis exuuiae,
Vuidulum a fluctu cedentem ad templa deum me
  Sidus in antiquis diua nouum posuit:
Virginis et saeui contingens namque leonis
  Lumina, Callisto iuxta Lycaoniam,
Vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
  Qui uix sero alto mergitur Oceano.
Sed quanquam me nocte premunt uestigia diuum,
  Lux autem canae Tethyi restituit,
(Pace tua fari hic liceat, Ramnusia uirgo,
  Namque ego non ullo uera timore tegam,
Nec si me infestis discerpent sidera dictis,
  Condita quin ueri pectoris euoluam):
Non his tam laetor rebus, quam me afore semper,
  Afore me a dominae uertice discrucior,
Quicum ego, dum uirgo quondam fuit, omnibus expers
  Vnguentis, una millia multa bibi.
Nunc uos, optato quas iunxit lumine taeda,
  Non post unanimis corpora coniugibus
Tradite nudantes reiecta ueste papillas,
  Quin iocunda mihi munera libet onyx,
Vester onyx, casto petitis quae iura cubili.
  Sed quae se impuro dedit adulterio,
Illius a mala dona leuis bibat irrita puluis:
  Namque ego ab indignis praemia nulla peto,
Sed magis, o nuptae, semper concordia uostras
  Semper amor sedes incolat assiduus.

Tu uero, regina, tuens cum sidera diuam
  Placabis festis luminibus Venerem,
Sanguinis expertem non iusseris esse tuam me,
  Sed potius largis affice muneribus.
Sidera corruerent utinam, coma regia fiam,
  Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion!

LXVIII.

QVOD mihi fortuna casuque oppressus acerbo
  Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,
Naufragum ut eiectum spumantibus aequoris undis
  Subleuem et a mortis limine restituam,
Quem neque sancta Venus molli requiescere somno
  Desertum in lecto caelibe perpetitur,
Nec ueterum dulci scriptorum carmine Musae
  Oblectant, cum mens anxia peruigilat,
Id gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
  Muneraque et Musarum hinc petis et Veneris:
Sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Malli,
  Neu me odisse putes hospitis officium,
Accipe, quis merser fortunae fluctibus ipse,
  Ne amplius a misero dona beata petas.
Tempore quo primum uestis mihi tradita pura est,
  Iucundum cum aetas florida uer ageret,
Multa satis lusi: non est dea nescia nostri,
  Quae dulcem curis miscet amaritiem:
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
  Abstulit. O misero frater adempte mihi,
Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
  Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
  Quae tuus in uita dulcis alebat amor,

Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Haec studia atque omnis delicias animi.
Quare, quod scribis Veronae turpe Catullo
Esse, quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deserto tepefacsit membra cubili,
Id, Malli, non est turpe, magis miserum est.
Ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
Haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
Nam, quod scriptorum non magna est copia apud me,
Hoc fit, quod Romae uiuimus: illa domus,
Illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas:
Huc una ex multis capsula me sequitur.
Quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
Id facere aut animo non satis ingenuo,
Quod tibi non utriusque petenti copia posta est:
Vltro ego deferrem, copia siqua foret.
Non possum reticere, deae, qua me Allius in re
Iuuerit aut quantis iuuerit officiis:
Nec fugiens saeclis obliuiscentibus aetas
Illius hoc caeca nocte tegat studium:
Sed dicam uobis, uos porro dicite multis
Millibus et facite haec carta loquatur anus

. . . .
. . . .
. . . .

Notescatque magis mortuus atque magis,
Nec tenuem texens sublimis aranea telam
In deserto Alli nomine opus faciat.
Nam, mihi quam dederit duplex Amathunsia curam,
Scitis, et in quo me corruerit genere.
Cum tantum arderem quantum Trinacria rupes
Lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis,
Maesta neque assiduo tabescere lumina fletu
Cessarent tristique imbre madere genae.

Qualis in aerei perlucens uertice montis
Riuus muscoso prosilit e lapide,
Qui cum de prona praeceps est ualle uolutus,
Per medium densi transit iter populi,
Dulce uiatori lasso in sudore leuamen,
Cum grauis exustos aestus hiulcat agros:
Hic, uelut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aspirans aura secunda uenit
Iam prece Pollucis, iam Castoris implorata,
Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clusum lato patefecit limite campum,
Isque domum nobis isque dedit dominam,
Ad quam communes exerceremus amores.
Quo mea se molli candida diua pede
Intulit et trito fulgentem in limine plantam
Innixa arguta constituit solea.
Coniugis ut quondam flagrans aduenit amore
Protesilaeam Laudamia domum
Inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro
Hostia caelestis pacificasset heros.
Nil mihi tam ualde placeat, Ramnusia uirgo,
Quod temere inuitis suscipiatur heris.
Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
Docta est amisso Laudamia uiro,
Coniugis ante coacta noui dimittere collum,
Quam ueniens una atque altera rursus hiems
Noctibus in longis auidum saturasset amorem,
Posset ut abrupto uiuere coniugio,
Quod scibant Parcae non longo tempore abisse,
Si miles muros isset ad Iliacos:
Nam tum Helenae raptu primores Argiuorum
Coeperat ad sese Troia ciere uiros,
Troia (nefas) commune sepulcrum Asiae Europaeque,
Troia uirum et uirtutum omnium acerba cinis,

Quae ueter id nostro letum miserabile fratri
  Attulit. Hei misero frater adempte mihi,
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
  Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
  Quae tuus in uita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longe non inter nota sepulcra
  Nec prope cognatos compositum cineris,
Sed Troia obscena, Troia infelice sepultum
  Detinet extremo terra aliena solo.
Ad quam tum properans fertur simul undique pubes
  Graeca penetralis deseruisse focos,
Ne Paris abducta gauisus libera moecha
  Otia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum casu, pulcherrima Laudamia,
  Ereptum est uita dulcius atque anima
Coniugium: tanto te absorbens uertice amoris
  Aestus in abruptum detulerat barathrum,
Quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
  Siccari emulsa pingue palude solum,
Quod quondam caesis montis fodisse medullis
  Audit falsiparens Amphitryoniades,
Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
  Perculit imperio deterioris heri,
Pluribus ut caeli tereretur ianua diuis,
  Hebe nec longa uirginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
  Qui dominum domitum ferre iugum docuit.
Nam neque tam carum confecto aetate parenti
  Vna caput seri nata nepotis alit,
Qui, cum diuitiis uix tandem inuentus auitis
  Nomen testatas intulit in tabulas,
Impia derisi gentilis gaudia tollens,
  Suscitat a cano uolturium capiti:

Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo
Compar, quae multo dicitur improbius
Oscula mordenti semper decerpere rostro;
Quanquam praecipue multiuola est mulier.
Sed tu horum magnos uicisti sola furores,
Vt semel es flauo conciliata uiro.
Aut nihil aut paulo cui tum concedere digna,
Lux mea se nostrum contulit in gremium,
Quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quae tamen etsi uno non est contenta Catullo,
Rara uerecundae furta feremus herae,
Ne nimium simus stultorum more molesti.
Saepe etiam Iuno, maxima caelicolum,
Coniugis in culpa flagrantem contudit iram,
Noscens omniuoli plurima furta Iouis.
At, quia nec diuis homines componier aequum est,
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
Ingratum tremuli tolle parentis onus.

Nec tamen illa mihi dexstra deducta paterna
Flagrantem Assyrio uenit odore domum,
Sed furtiua dedit mira munuscula nocte,
Ipsius ex ipso dempta uiri gremio.
Quare illud satis est, si nobis is datur unis,
Quem lapide illa diem candidiore notat.
Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus
Pro multis, Alli, redditur officiis,
Ne uestrum scabra tangat rubigine nomen
Haec atque illa dies atque alia atque alia.
Huc addent diui quam plurima, quae Themis olim
Antiquis solita est munera ferre piis.
Sitis felices et tu simul et tua uita,
Et domus ipsa in qua lusimus et domina,
Et qui principio nobis rem condidit Anser,
A quo sunt primo omnia nata bona.
Et longe ante omnes mihi quae me carior ipso est,
Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est.

LXX.

NVLLI se dicit mulier mea nubere malle
Quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
Dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,
In uento et rapida scribere oportet aqua.

LXXII.

DICEBAS quondam solum te nosse Catullum,
Lesbia, nec prae me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te non tantum ut uulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit et generos.

Nunc te cognoui: quare etsi impensius uror,
  Multo mei tamen es uilior et leuior.
Qui potis est? inquis. Quod amantem iniuria talis
  Cogit amare magis, sed bene uelle minus.

LXXIII.

Desine de quoquam quisquam bene uelle mereri,
  Aut aliquem fieri posse putare pium.
Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne
  Prodest, immo etiam taedet obestque magis;
Vt mihi, quem nemo grauius nec acerbius urget,
  Quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

LXXV.

Hvc est mens deducta tua, mea Lesbia, culpa,
  Atque ita se officio perdidit ipsa suo,
Vt iam nec bene uelle queat tibi, si optima fias,
  Nec desistere amare, omnia si facias.

LXXVI.

Siqva recordanti benefacta priora uoluptas
  Est homini, cum se cogitat esse pium,
Nec sanctam uiolasse fidem, nec foedere in ullo
  Diuum ad fallendos numine abusum homines,
Multa parata manent in longa aetate, Catulle,
  Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.

Nam quaecunque homines bene cuiquam aut dicere possunt
  Aut facere, haec a te dictaque factaque sunt,
Omnia quae ingratae perierunt credita menti.
  Quare iam te cur amplius excrucies?
Quin tu animo offirmas atque istinc te ipse reducis,
  Et deis inuitis desinis esse miser?
Difficile est longum subito deponere amorem.
  Difficile est, uerum hoc qua lubet efficias:
Vna salus haec est, hoc est tibi peruincendum,
  Hoc facias, siue id non pote siue pote.
O dii, si uestrum est misereri, aut si quibus unquam
  Extremam iam ipsa in morte tulistis opem,
Me miserum aspicite et, si uitam puriter egi,
  Eripite hanc pestem perniciemque mihi,
Sei mihi surrepens imos ut torpor in artus
  Expulit ex omni pectore laetitias.
Non iam illud quaero, contra ut me diligat illa,
  Aut, quod non potis est, esse pudica uelit:
Ipse ualere opto et tetrum hunc deponere morbum.
  O dii, reddite mi hoc pro pietate mea.

LXXIX.

Lesbius est pulcher: quid ni? quem Lesbia malit
  Quam te cum tota gente, Catulle, tua.
Sed tamen hic pulcher uendat cum gente Catullum,
  Si tria natorum sauia repperit.

LXXXII.

QVINTI, si tibi uis oculos debere Catullum
Aut aliud si quid carius est oculis,
Eripere ei noli, multo quod carius illi
Est oculis seu quid carius est oculis.

LXXXIII.

LESBIA mi praesente uiro mala plurima dicit:
Haec illi fatuo maxima laetitia est.
Mule, nihil sentis: si nostri oblita taceret,
Sana esset: nunc quod gannit et obloquitur,
Non solum meminit, sed, quae multo acrior est res,
Irata est: hoc est, uritur et loquitur.

LXXXIV.

CHOMMODA dicebat, si quando commoda uellet
Dicere, et insidias Arrius hinsidias,
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
Credo, sic mater, sic Liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat atque auia.
Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures:
Audibant eadem haec leniter et leuiter,
Nec sibi postilla metuebant talia uerba,
Cum subito affertur nuntius horribilis,
Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
Iam non Ionios esse, sed Hionios.

LXXXV.

ODI et amo: quare id faciam, fortasse requiris.
  Nescio, sed fieri sentio et excrucior.

LXXXVI.

QVINTIA formosa est multis, mihi candida, longa,
  Recta est: haec ego sic singula confiteor.
Totum illud formosa nego: nam nulla uenustas,
  Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est, quae cum pulcherrima tota est,
  Tum omnibus una omnes surripuit Veneres.

LXXXVII.

NVLLA potest mulier tantum se dicere amatam
  Vere, quantum a me Lesbia amata mea es.
Nulla fides nullo fuit unquam foedere tanta,
  Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.

XCII.

LESBIA mi dicit semper male nec tacet unquam
  De me: Lesbia me dispeream nisi amat.
Quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
  Assidue, uerum dispeream nisi amo.

XCIII.

Nil nimium studeo, Caesar, tibi uelle placere,
Nec scire utrum sis albus an ater homo.

XCV.

Zmyrna mei Cinnae nonam post denique messem
Quam coepta est nonamque edita post hiemem,
Millia cum interea quingenta Hortensius uno
. . . .
Zmyrna cauas Satrachi penitus mittetur ad undas,
Zmyrnam cana diu saecula peruoluent.
At Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
Et laxas scombris saepe dabunt tunicas.
Parua mei mihi sint cordi monumenta sodalis,
At populus tumido gaudeat Antimacho.

XCVI.

Si quicquam mutis gratum acceptumue sepulcris
Accidere a nostro, Calue, dolore potest,
Quo desiderio ueteres renouamus amores
Atque olim missas flemus amicitias,
Certe non tanto mors immatura dolorei'st
Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

CI.

Mvltas per gentes et multa per aequora uectus
Aduenio has miseras, frater, ad inferias,
Vt te postremo donarem munere mortis
Et mutam nequicquam alloquerer cinerem.

Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
  Heu miser indigne frater adempte mihi,
Nunc tamen interea haec prisco quae more parentum
  Tradita sunt tristi munere ad inferias,
Accipe fraterno multum manantia fletu,
  Atque in perpetuum, frater, aue atque uale.

CII.

Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,
  Cuius sit penitus nota fides animi,
Meque esse inuenies illorum iure sacratum,
  Corneli, et factum me esse puta Arpocratem.

CIII.

Avt sodes mihi redde decem sestertia, Silo,
  Deinde esto quamuis saeuus et indomitus:
Aut, si te numi delectant, desine quaeso
  Leno esse atque idem saeuus et indomitus.

CIV.

Credis me potuisse meae maledicere uitae,
  Ambobus mihi quae carior est oculis?
Non potui, nec, si possem, tam perdite amarem:
  Sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

CVII.

Si quoi quid cupido optantique optigit unquam
Insperanti, hoc est gratum animo proprie.
Quare hoc est gratum, Lido quoque carius auro,
Quod te restituis, Lesbia, mi cupido.
Restituis cupido atque insperanti, ipsa refers te
Nobis. O lucem candidiore nota!
Quis me uno uiuit felicior, aut magis aeui est
Optandus? uitam dicere quis poterit?

CVIII.

Si, Comini, populi arbitrio tua cana senectus
Spurcata inpuris moribus intereat,
Non equidem dubito quin primum inimica bonorum
Lingua exerta auido sit data uulturio,
Effossos oculos uoret atro gutture coruus,
Intestina canes, cetera membra lupi.

CIX.

Ivcvndvm, mea uita, mihi proponis amorem
Hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
Dii magni, facite ut uere promittere possit,
Atque id sincere dicat et ex animo,
Vt liceat nobis tota perducere uita
Aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

CXVI.

SAEPE tibi studioso animo uenante requirens
  Carmina uti possem mittere Battiadae,
Qui te lenirem nobis, neu conarere
  Telis infestum mittere in usque caput,
Hunc uideo mihi nunc frustra sumptum esse laborem,
  Gelli, nec nostras hic ualuisse preces.
Contra nos tela ista tua euitamus amictei:
  At fixus nostris tu dabi supplicium.

17-22

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 06530 7830